Dosarul Nr. 2a-3429/2023 jud. Sîrcu Tatiana
(2-22182193-02-2a-07092023)

**D E C I Z I E**

14 decembrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

În componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Secrieru Ion
Judecătorii: Anton Marina și Braga Angela

Grefier: Jumiga Tamara

examinând în şedinţă publică în ordine de apel, apelul declarat de avocatul Hlopeţchi Igor Igor în interesele lui Hlopeţchi Igor Pavel, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Hlopeţchi Igor Pavel împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea cauzei contravenționale în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 iunie 2023 prin care acţiunea a fost admisă parțial, după expunerea esenţei cauzei de către judecătorul-raportor Secrieru Ion,-

A **CONSTATAT:**

**Circumstanțele cauzei:**

1. La 12 decembrie 2022, reclamantul Hlopeţchi Igor Pavel a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat (f. d. 2-6).

2. În motivarea acțiunii, reclamantului a menționat că, la data de 13 mai 2019, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Raileanu Dumitru, a emis ordonanța de intentare a procedurii contravenționale și a transmis cauza în instanța de judecată.

3. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 19 iulie 2019, s-a dispus încetarea procesului contravențional pornit împotriva lui Hlopețchi Igor Pavel, învinuit în comiterea contravenției prevăzute la art. 312 din Codul contravențional, pe motiv că nu există faptul contravenției.

4. Susține reclamantul că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2020, s-a admis recursul părții vătămate Savin Veronica, declarat împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 19 iulie 2019, s-a casat hotărârea respectivă, cu transmiterea spre rejudecarea cauzei în primă instanță.

5. Reclamantul afirmă că rejudecarea cauzei a fost înfăptuită de către Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), care prin hotărârea din 10 martie 2022, a dispus încetarea procesului contravențional pornit împotriva lui Hlopețchi Igor Pavel, învinuit în comiterea contravenției prevăzută la art. 312 din Codul contravențional, pe motiv că nu există faptul contravenției. Totodată, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2022, a fost admis un recurs depus de partea vătămată Savin Veronica și procurorul Raileanu Dumitru.

6. Reclamantul pretinde că în aceste condiții, judecarea cauzei contravenționale durează circa 4 ani, din anul 2019 până în prezent, ceea ce determină a înțelege că nu se corespunde cu echitatea procedurilor garantate de art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

7. În același timp, reclamantul consideră că, reieșind din natura litigiului, care este unul de muncă, ce implică o sursă vitală de venit pentru el și familia sa, este îndreptățit a se adresa în instanță cu o astfel de cerere de constatare a faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat. Cu atât mai mult, consideră că criteriile care determină dezlegarea chestiunii de examinare în termen rezonabil sau nerezonabil a cauzei sunt clare, și anume: complexitatea cauzei-în situația dată este o cauză relativ redusă, reprezentând un litigiu clasic; comportamentul părților- astfel, se notează că judecarea cauzei s-a derulat cu mai multe omisiuni grave și încălcări procedurale evidente din partea instanțelor de judecată, inclusiv multiplele amânări ale ședințelor de judecată, ce au dus la întârzieri nejustificative de judecare a cauzei. Aceste amânări au fost omniprezente, pe motive formale, la intervale mari de timp. Astfel, instanța de recurs în mod vădit a încălcat procedura și a trimis cauza la rejudecare de două ori, pe motive formale, admițând și un recurs peste termen, care nu corespunde condițiilor de formă și conținut; miza pentru reclamant -aceasta este una notorie, or acuzația artificial creată de săvârșirea unei fapte care

aduce atingere activității de serviciu în sfera publică aferentă dreptului de muncă și salarizare, ceea ce reprezintă o sursă vitală de venit a reclamantului, fiind unicul întreținător în familie.

8. Reclamantul consideră că, în acești 4 ani, cât durează examinarea cauzei, este supus revictimizării, fiind persecutat, astfel cauzându-i-se suferințe psihice.

9. Prin urmare, reclamantul consideră că, suma solicitată pentru prejudiciul cauzat acoperă la minimum suferințele psihice la care este supus prin încălcarea termenului rezonabil la judecarea cauzei, care de altfel se soluționează în termeni restrânși- 30 de zile, reieșind din interesul major al reclamantului. Totodată, stabilind că reclamantului i-a fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare, ca consecință a încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, urmează de recunoscut și dreptul acestuia la repararea prejudiciului moral cauzat.

10. Reprezentantul reclamantului invocând dispozițiile din Legea nr. 1545/1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, jurisprudența CtEDO și practica națională, a solicitat: admiterea cererii de chemare în judecată, constatarea faptului încălcării dreptului reclamantului Hlopechi Igor la examinarea în termen rezonabil a cauzei nr. 9pr/19 din 13 mai 2019 pînă la data pronunțării hotărârii; compensarea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a pricinii în sumă de 200 001 lei.

**Poziţia instanţei de fond:**

11 Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 iunie 2023, acțiunea a fost admisă parțial.

12. S-a constatat încălcarea dreptului lui Hlopețchi Igor la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale de acuzare a lui Hlopețchi Igor în săvîrșirea contravenției prevăzute de art. 312 din Codul contravențional.

13. A fost încasat din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Hlopețchi Igor, suma de 4 000 (patru mii) lei 00 bani, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca neîntemeiată.

**Solicitarea apelantului:**

14. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 29 iunie 2023, reprezentantul apelantului Hlopețchi Igor Pavel, avocatul Hlopețchi Igor a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 iunie 2023 (f. d. 68-75).

15. Apelul este depus în termenul legal de 30 de zile prevăzut de art. 362 din Codul de procedură civilă (hotărârea a fost pronunțată la 11 iulie 2023, iar apelul a fost depus la 14 iulie 2023.

**Argumentele părţilor:**

16. În motivarea cererii de apel, reprezentantul apelantului Hlopețchi Igor Pavel, avocatul Hlopețchi Igor a invocat că nu este de acord parţial cu hotărârea instanţei de fond, consideră că încălcă drepturile şi libertăţile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituţia Republicii Moldova şi de tratatele internaţionale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, verdictul fiind neîntemeiat, nemotivat fiind pasibil de a fi casat parţial.

17. Reţine că instituirea remediului naţional prin adoptarea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, priveşte obligaţia instanţelor naţionale de aplicare şi interpretare a temeiurilor din prezenta lege prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.

18. Prin urmare, trebuie să se facă o distincţie între creanţele deţinute împotriva statului: Bourdov împotriva Rusiei (nr. 2), pct. 68 şi 69, pct. 72 şi cele deţinute împotriva unei persoane fizice, care nu pot angaja responsabilitatea statului din cauza neplăţii unei creanţe executorii ca urmare a insolvenţei unui debitor „privat” (Sanglier împotriva Franţei, pct. 39; Ciprova împotriva Republicii Cehe şi Cubănit împotriva României).

19. Totodată, responsabilitatea statului poate fi angajată în cazul în care autorităţile publice implicate în procedurile de examinare nu dau dovada de diligenţa cuvenită sau, mai mult, împiedică examinarea cauzei (Fouklev împotriva Ucrainei, pct. 67).

20. Măsurile adoptate de autorităţile naţionale în vederea executării trebuie să fie adecvate şi suficiente pentru a asigura executarea (Ruianu împotriva României, pct. 66) ţinând seama de obligaţiile ce le revin în calitate de depozitari ai forţei publice în materie de executare (pct. 72-73).

21. Având în vedere cele constatate, apărarea conchide că, prima instanţă având în susţinere prevederile Legii nr. 87 din 21.04.2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi prevederile art. 6 § 1 din CEDO, art. 1 Protocolul 1 la Convenţie, corect a ajuns la concluzia temeiniciei pretenţiei privind constatarea încălcării dreptului lui Hlopeţchi Igor garantat de art. 6 § 1 din CEDO, art. 1 Protocolul 1 la Convenţie, cauzat prin tergiversarea examinării cauzei.

22. Consideră că în speţă, incontestabil este faptul instanţa de fond just a stabilit că Hlopeţchi Igor înbaza prevederilor art. 5 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21.04.2011, are dreptul de a solicita repararea prejudiciului moral în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

23. Prin acţiunea înaintată Hlopeţchi Igor a solicitat suma de 200 001 lei cu titlu de prejudiciu moral.

24. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru, emisă la 28 iunie 2023, s-a dispus încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al RM în beneficiul lui Hlopeţchi Igor suma de 4 000 (patru mii) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexaminarea în termen rezonabil a cauzei.

25. Astfel, cu referire la cuantumul prejudiciului moral, apărarea relevă că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că, indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

26. În temeiul jurisprudenţei CEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

27. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

28. Respectiv, în litigiul dedus judecăţii, apelantul consideră că în urma încălcării dreptului lui Hlopeţchi Igor la examinarea în termen rezonabil a cauzei, reclamantul a suferit un prejudiciu moral, însă suma acordată în mărime de 4 000 lei este derizorie.

29. Aici, ţinând cont că şi însuşi constatarea încălcării dreptului reclamantului garantat de art. 6 § 1 din CEDO, art. 1 Protocolul 1 la Convenţie, este indispensabilă acordarea unei satisfacţii echitabile.

30. În asemenea împrejurări, se constată ca lipsită de suport legal afirmaţia susţinută în apelul declarat de Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova precum că Hlopeţchi Igor nu a prezentat probe veridice, admisibile şi pertinente care ar confirma faptul prejudicierii considerabile a acesteia şi respectiv, nu este temei de a genera obligaţiunea statului de a repara prejudiciul moral cauzat acesteia, deoarece acestea se combat prin constatările menţionate supra.

31. Reprezentantul apelantului Hlopeţchi Igor Pavel, avocatul Hlopeţchi Igor a solicitat admiterea cererii de apel, casarea parţială a hotărârii instanței de fond, și majorarea prejudiciului moral de la suma de 4 000 lei la suma de 200 001 lei.

**Poziția părților în apel:**

32. În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul apelantului Hlopeţchi Igor Pavel, avocatul Hlopeţchi Igor a susținut apelul în sensul declarat.

33. În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul intimatului Ministerul Justiției, Nigai Nicolae a solicitat respingerea apelului

**Aprecierea instanţei de apel:**

34. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din următoarele motive.

35. În conformitate cu prevederile art. 385  lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

36. În conformitate cu prevederile art. 373 din Codul de procedură civilă, (1) **instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel**, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) **În limitele apelului**,

instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

37. Din materialele cauzei rezultă că, la 12 decembrie 2022, reclamantul Hlopeţchi Igor Pavel a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat (f. d. 2-6).

38. Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii și a dispus constatarea încălcării dreptului lui Hlopeţchi Igor la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale de acuzare a lui Hlopeţchi Igor în săvîrșirea contravenției prevăzute de art. 312 din Codul contravențional și a încasat din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Hlopeţchi Igor, suma de 4 000 (patru mii) lei 00 bani, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca neîntemeiată.

39. În apel, apelantul Hlopeţchi Igor Pavel, prin intermediul avocatului Hlopeţchi Igor contestă legalitatea hotărârii instanței de fond, în partea cuantumului prejudiciului moral încasat.

40. Conform dispozițiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă ”instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.

41. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 Cod de procedură civilă, iar în conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

42. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

43. În această ordine de idei, instanţa de apel constată că, prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

44. În susținerea acestei opinii, instanța de fond a stabilit următoarele constatări:

- ✓ cauza contravențională de învinuire a lui Hlopețchi Igor în comiterea contravenției prevăzute la art. 312 din Codul contravențional, a fost examinată în mai multe perioade, și anume:
- ✓ Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana: de la 24 mai 2019 pînă la 19 iulie 2019- 1 lună 25 zile;
- ✓ Curtea de Apel Chișinău: de la 13 august 2019 pînă la 24 iunie 2020 - 1 lună 25 zile;
- ✓ Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana: de la 20 iulie 2020 pînă la 10 martie 2022 -1 an 7 luni 18 zile;
- ✓ Curtea de Apel Chișinău: de la 15 iulie 2022 pînă la 8 decembrie 2022- 4 luni 23 zile;
- ✓ Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani: de la 25 ianuarie până în prezent.

45. În speță, reprezentantul reclamantului a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului reclamantului Hlopechi Igor la examinarea în termen rezonabil a cauzei nr. 9pr/19 din 13 mai 2019 până la data pronunțării hotărârii; compensarea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a pricinii în sumă de 200 001 lei.

46. În conformitate cu art. 2 alin. (1)-(2) Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti nr. 87/21.04.2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la

executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant).

47. Potrivit art. 2 alin. (4)-(6) Legii menționate, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare. Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul ia delegat atribuţii de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară de către stat. Reparaţia prejudiciului se face de la bugetul de stat. Mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant.

48. În conformitate cu prevederile art.4 Legii nr. 87, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului”.

49. Art. 5 alin. (1) din Legea indicată supra prevede că, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării **unei satisfacţii echitabile** de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

50. Instanța de apel menționează că scopul Legii nr. 87/21.04.2011 constituie crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a

hotărîrii judecătoreşti. Este unul din principalele mecanisme interne prin care se tinde la respectarea termenului optim şi previzibil de soluţionare al procesului.

51. Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea enunțată, aplicarea şi interpretarea termenelor din această lege se face prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenţiei Europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.

52. Astfel, solicitând respectarea unui „termen rezonabil", Convenția subliniază importanța ca justiția să nu fie făcută cu întârzieri care ar putea pune în pericol eficacitatea și credibilitatea sa (H. împotriva Franței, pct. 58; Katte Klitsche de la Grange împotriva Italiei, pct. 61).

53. În ceea ce privește conceptul „termen", acesta acoperă, în principiu, întreaga procedură, inclusiv căile de atac (König împotriva Germaniei, pct. 98 in fine). El se întinde până la decizia care soluționează „contestația" (Poiss împotriva Austriei, pct. 50).

54. Astfel, cerința respectării unui termen rezonabil se referă la toate fazele procedurilor legale care urmăresc soluționarea plângerii, fără a putea fi exceptate fazele posterioare deciziilor pe fond (Robins împotriva Regatului Unit, pct. 28-29). 359. Doar atunci când dreptul revendicat într-o procedură se realizează efectiv, „termenul" a ajuns la final (Estima Jorge împotriva Portugaliei, pct. 36-38).

55. Cu referire la mărimea prejudiciului moral încasat de prima instanță prin hotărârea contestată, instanța de apel învederează următoarele aspecte de fapt și de drept.

56. Conform art. 2036 alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial.

57. Potrivit art. 2036 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea

posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularit.

58. Conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

59. Astfel, Colegiul civil relevă că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

60. În temeiul jurisprudenței CEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

61. Respectiv, în litigiul dedus judecății, Colegiul civil consideră întemeiat raționamentul instanței de fond, prin care a constatat că suma de 4 000 lei, pentru repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei contravenționale, constituie o satisfacție echitabilă a despăgubirilor şi ar atinge scopul şi finalitatea prevăzută de lege, având în vedere că la aprecierea cuantumului solicitat de reclamantul/apelant, instanța a ținut cont de natura dreptului lezat, de caracterul şi gravitatea suferințelor suportate de către reclamant, de circumstanțele şi complexitatea cauzei de care este învinuit, comportamentul participanţilor la procesul contravențional, miza reclamantului, conduita instanței judecătorești și a agentului constatator, precum şi de perioada de examinare a cauzei contravenționale.

62. Referitor la dezacordul apelantului cu mărimea prejudiciului moral cauzat, Colegiul judiciar îl consideră neîntemeiat, or suma solicitată cu titlul de prejudiciu moral în cuantum de 200 001 lei este vădit disproporţional şi excesiv, nefiind în relaţie de proporţionalitate cu gravitatea suferinţelor psihice suportate de apelant.

**Concluzia instanței de apel:**

63. Astfel, argumentele invocate de apelant, în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate supra şi se axează asupra circumstanțelor care au fost constatate şi elucidate pe deplin de instanța de fond, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate şi apreciate cu respectarea normelor de drept procedural şi susținute de normele de drept material.

64. Distinct de cele expuse şi având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de către prima instanță şi nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul și de a menține hotărârea contestată.

65. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. art. 389, 390 CPC, Colegiul Civil, -

**d e c i d e**

Se respinge apelul declarat de avocatul Hlopețchi Igor Igor în interesele lui Hlopețchi Igor Pavel.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 iunie 2023 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Hlopețchi Igor Pavel împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea cauzei contravenționale în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni, de la data comunicării deciziei, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Preşedintele şedinţei, Secrieru Ion
Judecătorul:
Judecătorii: Anton Marina

Braga Angela